

Огляд пріоритетних ПНПР-розладів

1. Наведені тут поширені прояви вказують на необхідність проведення подальшої оцінки.
2. Якщо у людини наявні прояви більше, ніж одного розладу, слід провести оцінку на наявність усіх відповідних розладів.
3. Усі ознаки застосовуються для всіх вікових груп, якщо не вказано інше.

Керівництво mhGAP »
Головний алгоритм із психічних, неврологічних розладів, та розладів, пов'язаних зі вживанням психоактивних речовин

ПОШИРЕНІ ПРОЯВИ

ПРІОРИТЕТНИЙ РОЗЛАД

- » Численні стійкі симптоми у сфері фізичного здоров'я без явної причини
- » Брак сил, втома, порушення сну
- » Постійний сум або пригнічений настрій, тривожність
- » Втрата інтересу або відчуття задоволення від діяльності, яка зазвичай є приємною

ДЕПРЕСІЯ (ДЕП)

- » Явні зміни у поведінці; занедбання звичних обов'язків, пов'язаних із роботою, школою, домашньою або соціальною діяльністю
- » Збуджена, агресивна поведінка, знижена або підвищена активність
- » Стійкі помилкові переконання, які не поділяють інші люди у цій культурі
- » Чує голоси або бачить речі, яких немає
- » Відсутність розуміння особою того, що вона має проблеми з психічним здоров'ям

ПСИХОЗИ (ПСИ)

- » Конвульсивні рухи або напади/судоми
- » Під час конвульсій: втрата або порушення свідомості, заціпеніння, ригідність, укуси язика, отримання травм, нетримання сечі або калу
- » Після конвульсій: втома, млявість, сонливість, сплутаність, ненормальна поведінка, головний біль, біль у м'язах або слабкість в одній половині тіла

ЕПІЛЕПСІЯ (ЕПІ)

Дитина/підліток оглядається у зв'язку зі скаргами на фізичне здоров'я або для загального обстеження стану здоров'я, при цьому виявляє:

- » Проблеми з розвитком, емоціями або поведінкою (напр., неухважність, надмірна активність або повторювана зухвала, неслухняна та агресивна поведінка)
- » Наявні такі фактори ризику, як неправильне харчування, насильство та/або занедбаність, часті хвороби, хронічні захворювання (напр., ВІЛ/СНІД або ускладнення при народженні)

Піклувальник занепокоєний через те, що у дитини/підлітка:

- » Труднощі з тим, щоб не відставати від однолітків або виконувати повсякденну діяльність, яка вважається нормальною для цього віку

- » Порушена поведінка (напр., занадто активна, агресивна, часті та/або сильні напади люті, занадто часте бажання залишитись на самоті, відмова займатися повсякденною діяльністю або ходити до школи)

Учитель занепокоєний через те, що дитина/підліток:

- » Наприклад, легко відволікається, заважає у класі, часто потрапляє у неприємності, відчуває складності у виконанні шкільних завдань

Медичний працівник у спільноті або соціальний працівник занепокоєний через те, що у дитини/підлітка:

- » Наприклад, поведінка, яка порушує правила або закони, фізична агресія вдома або у спільноті

ДИТЯЧІ ТА ПІДЛІТКОВІ ПСИХІЧНІ І ПОВЕДІНКОВІ РОЗЛАДИ (ДПП)

Поширені прояви емоційних, поведінкових розладів та розладів, пов'язаних із порушенням розвитку, відрізняються залежно від віку дітей і підлітків.

- » Зниження або проблеми з пам'яттю (значна забудькуватість) та орієнтацією (орієнтація в часі, місці та своїй особі)
- » Проблеми із настроєм або поведінкою, такі як апатія (видимий брак інтересу) або гнівливість
- » Втрата контролю над емоціями (можливість легко засмутитися, гнівливість, слізливість)
- » Труднощі з виконанням звичайної роботи, домашніх або соціальних обов'язків

ДЕМЕНЦІЯ (ДЕМ)

- » Ознаки перебування під впливом алкоголю або іншої речовини (напр., наявність запаху алкоголю, нерозбірливе мовлення, загальмованість, хаотична поведінка)
- » Ознаки та симптоми гострого впливу на поведінку, ознаки синдрому відміни речовини або ознаки тривалого вживання
- » Погіршення соціального функціонування (напр., труднощі на роботі або вдома, неохайний зовнішній вигляд)
- » Ознаки хронічного захворювання печінки (патологічні показники ферментів печінки), жовтянична (жовта) шкіра та склери, пальпаторно відчутний та чутливий край печінки (на початкових стадіях хвороби печінки), асцит (збільшений живіт, наповнений рідиною), павукоподібна геманіома (павукоподібні кров'яні судини, видимі на поверхні шкіри), а також змінений психічний стан (печінкова енцефалопатія)
- » Проблеми із утриманням рівноваги, ходою, координацією рухів та ністагм

- » Випадково виявлені ознаки: макроцитарна анемія, низький рівень тромбоцитів, знижений середній об'єм еритроцитів (MCV)
- » Прояви, пов'язані із синдромом відміни, передозуванням або інтоксикацією, які потребують невідкладного втручання. Людина може бути загальмованою, занадто активною, збудженою, тривожною або дезорієнтованою
- » Люди із розладами, пов'язаними із вживанням психоактивних речовин, можуть не говорити про те, що у них є проблеми із вживанням речовин. Звертайте увагу на:
 - повторювані запити щодо призначення психоактивних медикаментів, зокрема анальгетиків
 - травми
 - інфекції, пов'язані із вживанням наркотичних речовин внутрішньовенно (ВІЛ/СНІД, гепатит С)

РОЗЛАДИ, ПОВ'ЯЗАНІ ЗІ ВЖИВАННЯМ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН (ВПР)

Усіх людей, які звертаються до закладів охорони здоров'я, слід запитувати про вживання тютюну та алкоголю.

- » Виражене відчуття безнадії та відчаю
- » Поточні думки про суїцид/самоушкодження, відповідні плани або дії, або вчинення їх в минулому
- » Будь-які інші пріоритетні стани, хронічний біль або стан надзвичайного емоційного дистресу

САМОУШКОДЖЕННЯ/ СУЇЦИД (СУЇ)

! НЕВІДКЛАДНЕ ВТРУЧАННЯ

Прояви пріоритетних ПНПР-розладів

ПРОЯВИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ НЕВІДКЛАДНОГО ВТРУЧАННЯ	МОЖЛИВИЙ РОЗЛАД	ПЕРЕЙТИ ДО
<ul style="list-style-type: none"> » Самоушкодження з ознаками отруєння або інтоксикації, кровотеча із самонанесеної рани, втрата свідомості та/або надмірна млявість » Поточні думки про суїцид/самоушкодження, відповідні плани або дії у людини, яка зараз є надзвичайно збудженою, агресивною, знаходиться у стані дистресу або неохоче спілкується 	САМОУШКОДЖЕННЯ ІЗ СЕРЙОЗНИМИ МЕДИЧНИМИ НАСЛІДКАМИ БЕЗПОСЕРЕДНЯ ЗАГРОЗА САМОУШКОДЖЕННЯ/СУЇЦИДУ	СУЇ
<ul style="list-style-type: none"> » Гострі конвульсії із втратою або порушенням свідомості » Тривалі конвульсії 	ЕПІЛЕПСІЯ ЕПІЛЕПТИЧНИЙ СТАТУС ВІДМІНА АЛКОГОЛЮ АБО СЕДАТИВНИХ РЕЧОВИН	ЕПІ, ВПР
<ul style="list-style-type: none"> » Збуджена та/або агресивна поведінка 	ДЕМ, ПСИ, ВПР	
<ul style="list-style-type: none"> » Запах алкоголю в повітрі, що видихається, нерозбірливе мовлення, розгальмована поведінка; порушення стану свідомості, мислення, сприйняття, емоцій або поведінки 	ГОСТРА АЛКОГОЛЬНА ІНТОКСИКАЦІЯ	
<ul style="list-style-type: none"> » Тремор рук, підвищене потовиділення, блювання, підвищені пульс та артеріальний тиск, ажитація, головний біль, нудота, тривожність; судоми та сплутаність свідомості у важких випадках 	СИНДРОМ ВІДМІНИ АЛКОГОЛЮ ДЕЛІРІЙ ВНАСЛІДОК ВІДМІНИ АЛКОГОЛЮ	ВПР
<ul style="list-style-type: none"> » Відсутність реакції або мінімальна реакція, сповільнене дихання, точкові зіниці 	ПЕРЕДОЗУВАННЯ СЕДАТИВНИХ РЕЧОВИН АБО ІНТОКСИКАЦІЯ	
<ul style="list-style-type: none"> » Розширені зіниці, збудженість, скачка ідей, хаотичне мислення, дивна поведінка, нещодавнє вживання кокаїну або інших стимуляторів, підвищений пульс і кров'яний тиск, агресивна, хаотична або агресивна поведінка 	ГОСТРА ІНТОКСИКАЦІЯ АБО ПЕРЕДОЗУВАННЯ ПСИХОСТИМУЛЯТОРАМИ	